

Svar på skriftligt spörsmål SSS 41/2023 rd

Svar på skriftligt spörsmål om regeringens bostadspolitik och främjande av boende till rimligt pris

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 41/2023 rd undertecknat av riksdagsledamot Maria Ohisalo /gröna:

Ämnar regeringen uppdatera sitt program och förbinda sig att senast fram till 2027 avskaffa all bostadslöshet i enlighet med utvecklingsprogrammet för bostadspolitiken och utredaren Juha Kaakinens rapport,

hur ämnar regeringen uppnå sitt mål att avskaffa bostadslösheten i Finland samtidigt som den försämrar förutsättningarna för boende och bostadsproduktion till rimligt pris, och

ämnar regeringen ändra grunderna för fastställandet av statens räntestöd eller att införa andra motsvarande medel för att förbättra förutsättningarna för bostadsproduktion till rimligt pris?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I Finland har man länge arbetat systematiskt för att minska bostadslösheten. En minskning av bostadslösheten har ingått i regeringsprogrammen sedan mitten av 1980-talet. Under de senaste femton åren har varje regering inlett riktade åtgärdsprogram. Under programmen för att minska långtidsbostadslösheten, PAAVO 1 och 2 åren 2008–2015, ersattes hem för bostadslösa med boendeenheter baserade på subventionerat hyresboende och Bostad först-metoden etablerades i bostadslöshetsarbetet. År 2016 inledde regeringen åtgärdsprogrammet för förebyggande av bostadslöshet för åren 2016–2019, AUNE. Under åren 2020–2022 genomfördes ett samarbetsprogram för att halvera bostadslösheten.

Det långsiktiga arbetet för att avskaffa bostadslösheten har gett resultat och bostadslösheten har minskat betydligt. År 1987 var nästan 19 000 personer bostadslösa. I slutet av år 2022 uppgick antalet bostadslösa till 3 686, av vilka 1 133 var långtidsbostadslösa.

Även om betydande framsteg har gjorts i arbetet för att avskaffa bostadslösheten, har minskningen av antalet bostadslösa inte framskridit tillräckligt snabbt under de senaste åren. Varje bostadslös

person är en bostadslös person för mycket och varje människa förtjänar ett eget hem. Därför är det ett centralt mål för bostadspolitiken för Orpos regering att senast 2027 avskaffa långtidsbostadslösheten. Det är viktigt att minska all bostadslöshet, men det väsentligaste är att förbättra situationen för de mest utsatta långtidsbostadslösa personerna. Vid regeringsförhandlingarna beslöts att anslå resurser och inrikta regeringens programarbete avseende bostadslöshet särskilt till att få ett slut på långtidsbostadslösheten, för att målet äntligen ska kunna uppnås. Kortvarig hemlöshet, till exempel på grund av att ett samboförhållande eller äktenskap upphör, bekämpar regeringen bland annat genom att satsa på att främja bostadsmarknadens funktion och tillräcklig bostadsproduktion, för att varje människa snabbt ska kunna hitta ett hem som motsvarar sina egna behov.

I enlighet med regeringsprogrammet inleder miljöministeriet under hösten ett program med centrala ministerier, stadsregioner, välfärdsområden och organisationer i syfte att avskaffa långtidsbostadslösheten. Programmet stärker samarbetet mellan staten, välfärdsområdena och kommunerna och delandet av fungerande praxis för att avskaffa bostadslösheten. Vid avskaffandet av bostadslösheten beaktas särskilt unga bostadslösa och inrättandet av subventionerade boendeenheter för unga främjas. Finansiering har reserverats för arbetet som en del av den helhet för social rättvisa som man kommit överens om vid regeringsförhandlingarna.

Förebyggandet av bostadslöshet är en omfattande helhet som bland annat hänför sig till bostadsproduktion, uthyrningsverksamhet, tjänster till stöd för lyckat boende och hantering av vardagen, sysselsättning och individens ekonomiförvaltning, familjers välfärd och integration. Ingen instans kan ensam avskaffa bostadslösheten i Finland. Det behövs mer multiprofessionellt samarbete med tillräckliga resurser för att avskaffa bostadslösheten. För att kunna avskaffa bostadslösheten krävs det att multiprofessionellt och målinriktat arbete utförs även framöver på ett sätt som såväl förebygger problem i stöd för boende, svarar på människors grundläggande behov under bostadslöshet som efter bostadslöshet förebygger att bostadslösheten upprepas. I centrum för social- och hälsovårdstjänsterna ligger i synnerhet tillgången på och funktionen hos mentalvårds- och missbrukarvårdstjänster. Särskild vikt måste läggas vid att nå och hjälpa dem som är mest utsatta och marginaliserade.

Regeringens mål är att rikta bostadspolitiska stödåtgärder till dem som behöver dem mest: bland annat bostadslösa och personer som riskerar att bli bostadslösa. Detta mål främjas bland annat genom inkomstgränser för bostäder som stöds av staten för att se till att bostäder som stöds av staten riktas till dem som inte kan få en bostad på marknaden. I nuläget har man inte lyckats helt och hållet med att rikta de bostäder som understöds av staten till de mest behövande.

Jag har tillsatt en utredningsgrupp med uppgift att i enlighet med regeringsprogrammet bedöma betydelsen av och utvecklingsbehoven för den av staten understödda bostadsproduktionen. Jag väntar på en analys och åtgärdsrekommendationer av gruppen avseende hur den statligt under-

stödda bostadsproduktionen bör utvecklas för framtidens behov, så att systemet bland annat främjar arbetskraftens rörlighet, bekämpningen av segregation och hållbarheten i den offentliga ekonomin.

Helsingfors 18.9.2023

Miljö- och klimatminister Kai Mykkänen